

# Nobosudru, l'esdevenir icona d'una dona mangbetu

De la imatge visual a la materialitat de la imatge

Del 4 de juliol al 8 de desembre de 2024



Suzanne Castille, *Femme mangbetu*, ca. 1925.  
Boulogne-Billancourt, Musée des Années 30.  
Inv. 1994.24.1. © Droits réservés Musées de la ville  
de Boulogne-Billancourt. Foto: Philippe Fuzeau

Lectura fàcil  
Centre Julio González

IVAM35

L'IVAM vol fer accessible la cultura  
a les persones amb dificultats de comprensió.  
Per això fa anys que treballa amb Plena inclusió  
Comunitat Valenciana que li està ajudant  
a posar en marxa el seu pla d'accessibilitat universal.  
Plena inclusió Comunitat Valenciana és  
una organització que treballa amb persones  
amb discapacitat intel·lectual.

Un dels mètodes que existeixen  
per a fer textos accessibles és la lectura fàcil.  
La lectura fàcil és una manera d'escriure textos  
de manera més senzilla  
per a comprendre'ls millor.  
La lectura fàcil facilita la comunicació i la lectura  
i és bona per a moltes persones.  
Per exemple, persones amb discapacitat intel·lectual,  
persones que venen d'altres països  
i no coneixen l'idioma.

També és bona per a turistes,  
persones majors  
o persones a qui els costa llegir o escriure  
o que no saben fer-ho.

Institut Valencià d'Art Modern  
Centre Julio González  
Guillem de Castro, 118  
46003 València

Contacte:  
[educació@ivam.es](mailto:educació@ivam.es)  
T. 963 176 600

## Introducció:

Quan el **context històric** canvia,  
la cultura de la societat també canvia.

L'exposició vol expressar  
el domini de moltes **colònies**  
i els seus canvis al llarg del temps.

L'**IVAM** fa una exposició  
amb diferents obres d'art i  
la imatge d'una dona de 1920.

El nom d'aquesta dona és Nobosudru.  
La dona era del Congo Belga  
situat al nord d'Àfrica Negra.  
I formava part dels mangbetu.  
Els mangbetu són un grup de persones  
què compartixen elements socials i culturals.  
La figura de Nobusudru representa Àfrica Negra.

A la sala d'exposició de l'**IVAM**  
veiem diferents tipus de documentació.

Esta exposició és una manera de  
conèixer este tipus de cultura.  
I també els diferents usos que esta imatge  
ha tingut al llarg del temps.

**Context històric:** es tracta de  
situacions que duren un espai  
de temps amb detalls socials i  
culturals concrets.

**Colònies:** són llocs dominats  
per persones que venen d'un  
altre lloc.

**IVAM:** és el nom d'este museu  
i significa Institut Valencià d'Art  
Modern.

## Informació de l'exposició:

El títol complet d'esta obra és

Nobosudru, l'**esdevenir icona** d'una dona mangbetu.

De la imatge visual a la materialitat de la imatge.

**Icona:** Imatge popular que representa alguna cosa en concret.

El títol significa que la imatge de Nobosudru

es va utilitzar de diferents maneres amb el pas del temps.

I s'ha construït una figura de Nobosudru

a partir de les imatges visuals que tenen d'ella.

Dins de la sala de l'IVAM

ni ha un espai ampli en el qual

ni ha imatges repetides d'esta dona.

**Esdevenir:** Significa canviar.

Per exemple, el canvi de la imatge de Nobosudru.

Cada imatge repetida té un ús diferent.

Per això la imatge està posada

en diferents tipus de documents.

Per exemple:

- En àlbums de fotos.
- En documents científics.
- En anuncis de publicitat.
- En jocs populars.
- En la loteria.
- En temes d'art.
- I en temes polítics.

Tots estos documents estan en les **vitriues** d'exposició.

**Vitriues:** és un moble de cristall amb prestatges. Se sol usar en exposicions.

La imatge de Nobosudru es va usar en diferents objectes per a guanyar diners.

Per exemple:

- Cendrers.
- Joguets.
- Jocs de cartes.
- Tabac.
- Cartells de publicitat.

Estos objectes també estan en les vitrines.

La imatge de Nobosudru està dins d'un àlbum molt conegut.

Este àlbum es diu [El Creuer Negre](#).

I és de l'any 1924 i 1925.

L'àlbum té imatges d'un viatge

que van fer uns francesos que varen creuar Àfrica.

Els francesos són Geroges Marie Haardt

i Audouin-Dubreuil al costat de l'explorador André Citroën.

En l'exposició hi ha un vídeo

de tot el que va passar en eixe viatge.

En el vídeo varen gravar a les persones mangbetu.

I és on es va fer la famosa foto de Nobosudru

En la paret dreta de la sala d'exposició,

veiem una gran foto en blanc i negre

d'una **artista** francesa que es diu Orlan.

**Artista:** és el nom que es dona a una persona que fa qualsevol tipus d'art.

Esta **artista** va utilitzar l'art i la informàtica per a crear fotos de màscares africanes.

I va usar com a imatge principal la de Nobosudru.

Una altra artista, que es diu Carrie Mae Weems, també va utilitzar imatges africanes.

I de dones mangbetu reals.

També va utilitzar la imatge de Nobosudru.

Ella va escollir el color roig i el color blau per a les seues fotos.

L'artista ens diu que estos colors representen el dolor que varen sentir els africans per **l'esclavitud** i el **racisme**.

Les persones de les seues fotos ixen de front o de costat com si foren criminals.

Això és una manera de destacar la **injustícia** que van viure tots els africans.

**Esclavitud:** és l'acció de fer esclava a una persona. Els esclaus són persones que pertanyien a altres persones en contra de la seua llibertat.

**Racisme:** és quan una persona rebutja a altres pel seu lloc de naixement, el color de la seua pell o pel llenguatge que usa. Perquè es creu millor que **ells**.

**Injustícia:** Quan en una situació diferents persones tenen diferents drets davant la llei.

Al costat d'estes obres tenim un quadre de pintura.

Esta pintura es diu [Reconnaissance II](#).

I és d'Eddy Kamunga Ilunga.

Este artista destaca en les seues obres les tradicions de la República Democràtica del Congo, perquè és el país on va nàixer.

Les persones de les seues obres són de mangbetu.

I en les seues obres canvia el color de la pell negra per un mineral metàl·lic que ve del seu país.

Este artista vol mostrar el bonic de la seua cultura al costat del desordre que ni ha en una societat.

La majoria dels artistes han usat la imatge de Nobusudru per a fer crítiques sobre temes polítics.

Ara s'ha usat la imatge per a moltes altres coses.

Per exemple:

- En centres educatius de França.
- En manifestacions en contra del racisme.
- I en diversos anuncis.

I en l'últim vídeo de l'exposició, varen gravar a un home mangbetu que ens parla de la història del seu poble.

Nobosudru,

l'esdevenir icona d'una dona mangbetu

De la imatge visual a la materialitat de la imatge.

Del 4 de juliol al 8 de desembre de 2024.

Comisariat: Hasán G. López, Carine Peltier-Caroff i Nicolás Sánchez Durá.

Un text de Empar Polanco, equip de mediació de l'IVAM.

Adaptat y validat per persones amb discapacidad intel·lectual.

Més informació a:

<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>



GENERALITAT  
VALENCIANA

IVAM

FA-CT-I-TO  
El Servicio de  
Accesibilidad  
Cognitiva de:  
Plena  
inclusion  
Comunidad  
Valenciana

